

**AAN ALLE IN NEDERLAND WERKZAME
MOTORRIJTUIGVERZEKERAARS**

Den Haag, 16 oktober 1992

Betreft : **EG-Richtlijnen**
- **Vrijheid van Dienstverrichting Motorrijtuigverzekering**
- **Derde WAM-Richtlijn**
Onze ref. : **7.3.1/8.1.4.4/8.3.4/FJB/gb**

Mevrouw, Mijnheer,

Op 20 november as. zal de wet in werking treden waarmee de WAM en de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf worden aangepast aan de Richtlijn Vrijheid van Dienstverrichting in de Motorrijtuigverzekeringsbranche (Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 8 november 1990, 90/618/EEG).

Naar verwachting zal de WAM op 1 januari as. worden aangepast aan de Derde EG-Richtlijn Motorrijtuigverzekering (Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 14 mei 1990, 90/232/EEG). Het wetsvoorstel is op dit moment nog niet door de Tweede Kamer aanvaard (en vanzelfsprekend moet daarna de Eerste Kamer zich er nog over buigen), maar de verwachting is gerechtvaardigd dat het wetgevingsproces op tijd zal zijn voltooid en dat de in de Richtlijn genoemde uiterste datum van 1 januari 1993 zal worden gehaald.

./ Beide Richtlijnen hebben gevolgen voor Nederlandse motorrijtuigverzekeraars. In een tweetal notities die als bijlage bij deze circulaire zijn gevoegd, gaan wij op deze gevolgen in.

Tenslotte richten wij nog een verzoek tot u.

Een aantal buitenlandse verzekeringsmaatschappijen heeft reeds te kennen gegeven zich in dienstverrichting op de Nederlandse markt te begeven. Ongetwijfeld zullen Nederlandse maatschappijen ook in het buitenland actief worden. Het zou ons helpen bij onze taak als belangenbehartiger van het Nederlandse motorrijtuigverzekeringsbedrijf als wij zouden weten hoeveel Nederlandse verzekeraars in dienstverrichting in het buitenland werkzaam zijn. Wij zouden het daarom op prijs stellen indien u ons wilt informeren als u het lidmaatschap van buitenlandse Bureaus aanvraagt.

Inmiddels verblijf ik,

hoogachtend,

mr F.J. Blees
Algemeen Secretaris

CIRCULAIRE NO. WM-92/5

telefax NVVA 070 - 3658116

NOTITIE

Van : mr F.J. Blees
 Aan : Alle in Nederland werkzame motorrijtuigverzekeraars
 Betreft : Derde Richtlijn motorrijtuigverzekering
 Datum : 16 oktober 1992

1. **Inleiding**

Op 1 januari 1993 moet de wet in werking zijn getreden waarmee de WAM en de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf wordt aangepast aan de Derde EG-Richtlijn Motorrijtuigverzekering (Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 14 mei 1990, 90/232/-EEG). Het wetsvoorstel zal, naar alle waarschijnlijkheid, in de week van 19 oktober as. in de Tweede Kamer worden behandeld. Als de behandeling in de Eerste Kamer vlot verloopt moet inwerkingtreding op 1 januari 1993, de in de Richtlijn genoemde uiterste datum, mogelijk zijn.

Theoretisch is het mogelijk, hoewel niet zeer waarschijnlijk dat het wetsvoorstel nog wijziging ondergaat. Het navolgende moet dus met dit voorbehoud worden gelezen.

2. **Inhoud Derde Richtlijn**

De Derde Richtlijn houdt in grote lijn het volgende in:

- a. Alleen de aansprakelijkheid jegens de bestuurder van het motorrijtuig kan nog van de dekking worden uitgezonderd;
- b. De polis moet tegen één en dezelfde premie dekking geven in alle landen die tot het grondgebied van de EG behoren.
- c. De hoogte van de dekking is die welke door de wetgeving in het land van het ongeval wordt geëist, tenzij de dekking van het land waar het motorrijtuig gewoonlijk is gestald hoger is, in welk geval deze hogere dekking geldt.
- d. De wetgever dient een regeling te treffen voor de situatie dat waarborgfonds en verzekeraar het niet eens zijn over de vraag wie van hen de schade moet vergoeden.

3. **De wijzigingen in de WAM**

De WAM wordt in overeenstemming hiermee op een aantal punten gewijzigd.

- a. Artikel 4, eerste lid komt te luiden:
"De verzekering behoeft niet te dekken de aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan de bestuurder van het motorrijtuig dat het ongeval veroorzaakte."
 Het tweede lid van artikel 4 vervalt. Dit onderdeel van artikel 4 opende de om de echtgenoten en de bij hen inwonende en door hen onderhouden bloed- en aanverwanten in de rechte lijn van het recht op uitkering uit te sluiten, voor zover zij aanspraak hadden op een vergoeding krachtens een andere verzekering of op uitkeringen of verstrekkingen uit anderen hoofde. Ook de uitsluiting van gesubrogeerde particuliere verzekeraars en van - hun eigen recht uitoefenende - sociale verzekeraars vervalt.

- b. De WAM en de op de WAM gebaseerde uitvoeringsbesluiten zullen voorschrijven dat de polis dekking moet geven in alle landen die zijn aangesloten bij de Multilateral Guarantee Agreement (de vroegere Aanvullende Overeenkomst). Dit zijn A, B, CH, CS, D, DK, E, F, GB, GR, H, I, IRL, L, N, NL, P, S en SF. Naar alle waarschijnlijkheid zal op 1 januari as ook IJsland tot deze categorie landen gaan behoren (hierover zult u nog nader van ons vernemen).
- c. Aan artikel 25 van de WAM wordt de volgende bepaling toegevoegd:
"Indien het fonds en een verzekeraar het niet eens zijn over de vraag wie van hen de schade moet vergoeden, dient degene die als eerste werd aangesproken, tot vergoeding van de schade over te gaan. Indien mocht blijken dat de ander geheel of gedeeltelijk tot vergoeding van de schade gehouden is, zal deze tot verrekening overgaan."
- d. Artikel 26, vijfde lid wordt als volgt gewijzigd:
"Het fonds is slechts aansprakelijk, indien de benadeelde aantoont dat hij alle bekende en als zodanig aansprakelijke personen en, voor zover de aansprakelijkheid van deze personen volgens deze wet verzekerd behoort te zijn, hun verzekeraars tot betaling heeft aangemaand."

4. TOELICHTING

Bij deze wijzigingen valt een aantal opmerkingen te maken:

- a. Verzekeraars zullen ook de uit het gebruik van het motorrijtuig voortvloeiende aansprakelijkheid jegens andere inzittenden dan de bestuurder moeten dekken. Ook zullen regres nemende particuliere en sociale verzekeraars van echtgenoten en bloed- en aanverwanten zich tot de verzekeraar kunnen wenden. Dit geldt ook voor de echtgeno(o)t(e) en de bloed- en aanverwanten van de bestuurder en hun (particuliere of sociale) verzekeraars.
- b. Deze wijziging van de WAM betekent het einde van de zuivere Nederlanddekking. Aangenomen moet worden dat:
1. de verzekeraar zich niet meer het recht kan voorbehouden om uitkeringen wegens ongevallen in één van de andere landen van de Multilateral Guarantee Agreement te verhalen op de eigen verzekerde; de WAM zegt dus nu ook iets over de interne werking van de verzekeringsovereenkomst;
 2. de verzekeraar geen (ander) eigen risico mag bedingen voor dergelijke buitenland-schaden.
- c. Indien aan de overige voorwaarden voor aansprakelijkheid van het Waarborgfonds is voldaan, kunnen verzekeraar en Waarborgfonds de benadeelde niet meer naar elkaar verwijzen. De eerst aangesprokene betaalt, met regres op de ander. Op zichzelf is een dergelijke regeling voor verzekeraars niet nieuw. Op grond van de Bedrijfsregeling Schuldloze Derde van de NVVA hebben wij hier al lange tijd ervaring mee. Nieuw is dat thans het Waarborgfonds zich in minder gevallen op het subsidiariteitsbeginsel kan beroepen. In de Toelichting wordt vermeld, dat voor de afwikkeling van het regres (van Waarborgfonds op verzekeraar of omgekeerd) aansluiting zal worden gezocht bij de Schuldloze Derde-regeling van de NVVA.

5. **AFGIFTE VAN GROENE KAARTEN**

Tenslotte nog een paar opmerkingen over de noodzaak om groene kaarten af te geven, zulks in verband met de thans voorgeschreven buitenland-dekking. Het was immers niet ongebruikelijk om aan bepaalde verzekerden geen groene kaart af te geven, dan wel een groene kaart die in een beperkt gebied (Benelux bij bromfietsverzekeringen) geldig was.

De eerste opmerking is, dat de groene kaart in de landen van de Multilateral Guarantee Agreement niet de basis is voor de schaderegeling. De schade wordt door het buitenlandse Bureau geregeld indien het motorrijtuig gewoonlijk in Nederland is gestald. Criterium daarvoor is in beginsel het kenteken of, bij ongekentekende voertuigen, de verzekeringsplaat.

Ten opzichte van de benadeelde was er dus wel dekking, de verzekeraar had slechts een verhaalsrecht op zijn eigen verzekerde. Dit laatste verhaalsrecht vervalt.

Hoewel de schaderegeling dus niet wordt gebaseerd op de groene kaart (als document) heeft het afgeven van een groene kaart wel zin, omdat daarmee zonder enige twijfel de positie van de verzekerde die in het buitenland bij een ongeval betrokken raakt, wordt beschermd.

Op de groene kaart kunnen de hierboven genoemde landen van de Multilateral Guarantee Agreement niet meer worden doorgehaald.

NOTITIE

van : mr F.J. Blees
 Aan : Alle in Nederland werkzame motorrijtuigverzekeraars
 Betreft : Richtlijn Vrijheid van Dienstverrichting Motorrijtuigverzekering
 Datum : 16 oktober 1992

1. DE INHOUD VAN DE RICHTLIJN

In Richtlijn 88/357/EEG tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche werd het beginsel van de vrijheid van dienstverrichting voor het schadeverzekeringsbedrijf vastgelegd. Een uitzondering werd gemaakt voor de branche aansprakelijkheid motorrijtuigen; daarvoor werd een aparte richtlijn noodzakelijk geacht wegens het aparte karakter van deze verzekeringsvorm, die in alle EG-landen wettelijk verplicht is en aan speciale voorschriften is onderworpen.

Met Richtlijn 90/618/EEG (PbEG L 330 van 29 november 1990) is deze speciale regeling voor de vrijheid van dienstverrichting in de branche aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen tot stand gekomen. Zij schrijft voor dat de nationale wetgevingen uiterlijk 20 november 1992 aan de inhoud van de richtlijn moeten zijn aangepast.

De Richtlijn maakt het mogelijk vanuit andere EG-Lid-Statens motorrijtuig-verzekeringen aan te bieden na een eenvoudige kennisgeving aan de nationale autoriteiten in het land waar de diensten worden aangeboden. De nationale wetgever kan echter eisen dat voor massa-risico's een zwaardere procedure, nl die van toelating, wordt gevolgd dan voor grote risico's.

De vraag of sprake is van grote dan wel van massa-risico hangt af van de omvang van de verzekeringnemer. Voldoet deze aan twee of meer van de volgende kenmerken, dan is sprake van een groot risico en is de kennisgevingsprocedure in elk geval voldoende:

- a. balanstotaal 6,2 miljoen ECU;
- b. netto omzet 12,8 miljoen ECU;
- c. gemiddeld personeelsbestand gedurende het boekjaar 250 personen.

(Voor de volledigheid zij opgemerkt dat deze bedragen en aantallen gelden vanaf 1 januari 1993; tot die datum gelden de volgende aantallen en bedragen: 12,4 miljoen ECU, 24 miljoen ECU en 500 personen.)

Alle andere dan grote risico's zijn massa-risico's.

Zowel bij grote als bij massa-risico's dient de verzekeraar nog aan een aantal aanvullende eisen te voldoen. Zo dient hij:

- a. bij te dragen aan de financiering van het nationale waarborgfonds;
- b. lid te worden van het (groene kaart) Bureau; de contributie die het Bureau vraagt moet daarbij worden gebaseerd op hetzij het uit dienstverrichting behaalde premie-inkomen, hetzij het aantal in dienstverrichting verzekerde motorrijtuigen (dit zal een wijziging van de financieringsstructuur van het Nederlands Bureau kunnen meebrengen waaromtrent u in het kader van de behandeling van de begroting voor 1993 zult worden geïnformeerd);
- c. een persoon aan te wijzen die hem vertegenwoordigt ter zake van de schaderegeling; indien deze persoon een gevestigde verzekeraar is mag deze zich ten behoeve van de dienstverrichtende verzekeraar niet bezighouden met activiteiten die tot de acceptatie behoren; de schade-afhandelaar dient over voldoende volmachten te beschikken om de verzekeraar volledig in en buiten rechte te vertegenwoordigen.

2. **DE AANPASSING VAN DE WAM EN VAN DE WTV**

Op 7 mei jl. is de wet waarmee de WAM en de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf werden gewijzigd, in het Staatsblad geplaatst (Stb 1992, 203). De tekst van het Staatsblad gaat hierbij.

Ik wijs op een aantal bijzonderheden:

- a. De wet maakt geen onderscheid tussen grote en massa-risico's. Het liberale regime voor grote risico's geldt dus in Nederland ook voor massa-risico's. Dit is in overeenstemming met de keuze die de Nederlandse wetgever heeft gemaakt bij de aanpassing van de WTV aan de Tweede Richtlijn Schadeverzekering.
- b. De wet maakt het niet alleen mogelijk dat verzekeraars met een vestiging in één van de EG-landen in dienstverrichting in Nederland werkzaam zijn, maar opent die mogelijkheid ook voor verzekeraars met een vestiging buiten de EG, mits Nederlandse verzekeraars ook in die landen in dienstverrichting worden toegelaten.
- c. De schaderegelingsvertegenwoordiger mag ten behoeve van de dienstverrichtende verzekeraar het verzekeringbedrijf niet uitoefenen (dit zou op verkapte vestiging neerkomen), maar hij mag wel de aan- en afmeldingen aan het CRWAM verrichten.

De wet treedt op 20 november as. in werking. Thans heeft zich reeds een aantal buitenlandse verzekeraars aangemeld als lid van het Nederlands Bureau.

3. **AANPASSING VAN BUITENLANDSE WETGEVINGEN**

In de meeste EG-landen zal, naar verwachting, de wetgeving op tijd gereed zijn en zullen dus ook Nederlandse verzekeraars in dienstverrichting motorrijtuig-aansprakelijkheidsrisico's kunnen sluiten. Voor wat betreft Duitsland is het zeker dat de wetgeving niet op tijd zal zijn aangepast. Met een zekere slag om de arm geldt hetzelfde voor Spanje.

4. **DIRECTE WERKING VAN DE RICHTLIJN**

Indien de wetgeving van een bepaald land niet op tijd aan de inhoud ervan zal zijn aangepast, rijst de vraag of een buitenlandse verzekeraar dan toch, op basis van de Richtlijn zelf, in dienstverrichting aan het werk zal kunnen. Heeft, met andere woorden, de Richtlijn rechtstreekse werking? Deze vraag is niet zonder meer met "ja" of "neen" te beantwoorden. Het ligt voor de hand dat het antwoord in landen die hun wetgeving al wel hebben aangepast anders zal luiden dan in landen die de toegang tot hun markt nog hebben afgeschermd.

Niettemin is er reden genoeg om aan te nemen dat een verzekeraar zich kan beroepen op de tekst van de Richtlijn om toegang tot een bepaalde markt te verkrijgen. Aan alle eisen die aan een rechtstreekse werking van EG-Richtlijnen in de loop der jaren door het Hof van Justitie zijn gesteld lijkt te zijn voldaan.

5. **AFGIFTE VAN GROENE KAARTEN**

Indien u in dienstverrichting buitenlandse motorrijtuigen verzekert, dient u de groene kaart van het bureau van het land van dienstverrichting (derhalve het land waar het motorrijtuig is geregistreerd of anderszins gewoonlijk is gestald) af te geven.